LIETUVOS TECHNINĖS APŽIŪROS ĮMONIŲ ASOCIACIJA

2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vilnius

I. BENDROJI DALIS

2020 m. Lietuvos techninės apžiūros įmonių asociacijoje „Transeksta“ per ataskaitinį laikotarpį įvyko 1 visuotinis - rinkiminis asociacijos narių susirinkimas, 9 valdybos posėdžiai, 2 direktorių pasitarimai. 2020 metų pabaigoje Asociacijoje dirbo 9 darbuotojai.

Asociacija 2020 metais ir toliau formavo Lietuvos techninių apžiūrų sistemos vystymo kryptis, sudarant jos nariams kuo palankesnes sąlygas savarankiškai vystyti ir plėtoti kelių transporto priemonių techninės apžiūros sistemą, vystė ir aptarnavo TAIS CTADB sistemas, bendradarbiavo su valstybės institucijomis, įmonėmis, organizacijomis, užtikrinant savo narių interesus.

II. ASOCIACIJOS VEIKLOS ATASKAITOS SANTRAUKA

Asociacijai keliamus tikslus ir uždavinius 2020 metais iš esmės pavyko įgyvendinti, nors teko susidurti ir su dideliais iššūkiais šalyje įsigaliojus karantinui dėl COVID-19 plitimo. Asociacijai teko priimti greitus sprendimus dėl dezinfekcinių priemonių įsigijimo, TAIS CTADB e-paslaugų modulio plėtros dėl išaugusio poreikio lanksčiai organizuoti išankstinį užsirašymą TA stotyse. Norisi pažymėti be tarpišką bendradarbiavimą su TA įmonėmis, kurios siūlė įvairius sprendimus dėl apsaugos priemonių įsigijimo. Galime pasidžiaugti, kad pavyko išvengti labai didelių užsikrėtimo atvejų TA įmonėse. Dažnai vyko konsultacijos su Susisiekimo ministerija, buvo teikiami siūlymai dėl TA atidėjimo karantino metu į kuriuos geranoriškai buvo atsižvelgta.

2020 metais ir toliau didelis dėmesys buvo skiriamas TA įmonių ekonominių ir veiklos rodiklių, investicijų analizei, reguliariam TA įmonių finansinių – ekonominių rodiklių rinkimui, analizei ir tikslinimui.

2020 metais Asociacija dėl 12 teisės aktų projektų teikė savo pastabas ir siūlymus valstybės institucijoms ir Seimui.

Be kitų svarbių uždavinių, didelis dėmesys buvo skirtas TAIS CTADB naujo modulio sukūrimui, skirtam gauti duomenis iš EEE šalių TA įmonių apie atliktas Lietuvoje registruotų transporto priemonių technines apžiūras, juos įrašyti į CTADB ir pripažinti Lietuvoje, kaip numatyta LTSA direktoriaus įsakyme Nr.2BE-155, kurio pakeitimai su įvairiais pratęsimais įsigaliojo 2020 metų balandžio 1 dieną. Be programinių pakeitimų, vyko didelis darbas su Vokietijos TA įmonių atstovais derinant duomenų mainų protokolus ir rengiant duomenų mainų sutartis. Sutartys buvo parengtos lietuvių ir vokiečių kalbomis. Buvo susidurta su pakankamai didelėmis problemomis su EEE šalių įmonių atstovais, kurie iš pradžių klausimus sprendė labai vangiai.

2020 m. balandžio 1 d., pradėjus veikti TAIS CTADB sukurtam naujam moduliui, tokių užsienio TA įmonių buvo 8, o stočių –156, dabar įmonių – 9, o stočių – 313.

Stebint EEE šalių techninės apžiūros įmonėse atliktų apžiūrų skaičių pastebimas tokių apžiūrų augimas.

EEE ŠALYSE ATLIKTŲ APŽIŪRŲ PRIPAŽINIMAS LIETUVOJE 2016-2020 m.

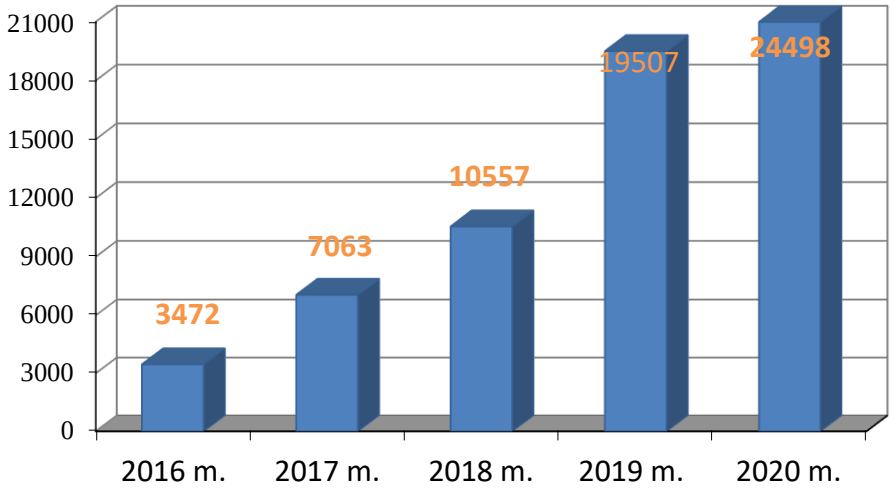

Per 2020 metus Techninės apžiūros informacinėje sistemoje ir CTADB atlikta nemažai modernizavimo ir optimizavimo darbų, kurie palengvino ir padarė efektyvesnį TA įmonių ir Asociacijos darbą vykdant tiesioginę veiklą, vidaus kokybės kontrolę, korupcijos prevenciją bei apžiūros rezultatų analizę. Taip pat buvo skirtas nemažas dėmesys elektroninių paslaugų plėtrai.

Per paskutinius metus ženkliai plečiasi ir auga TAIS CTADB, e-paslaugų funkcionalumas ir atliekamos operacijos, didėja vartotojų skaičius, todėl tam skiriami ženkliai didesni darbo resursai. Tuo pačiu didėja poreikis sistemų resursams ir jų patikimui. Žemiau pateikiame 5 metų pokyčių lentelę:

Eil. Nr.	Pavadinimas	2016	2017	2018	2019	2020
1	VTA.LT svetainės naudotojai, skaičius	149 828	144 410	164 627	171 587	287 803
2	iTAIS (e-paslaugų) svetainės naudotojai, skaičius	255 242	311 871	340 296	359 751	596 212
3	iTAIS (e-paslaugos), išduotų vienos dienos leidimų, skaičius	22 944	32 655	40 220	53 882	65 133
4	iTAIS (e-paslaugos), išsiųstų SMS priminimų, skaičius	358 400	381 444	403 914	411 422	337 150
5	iTAIS (e-paslaugos), registraciją į apžiūrą laikai, skaičius	251 200	281 556	311 246	343 944	555 993
6	iTAIS (e-paslaugos), atliktų mokėjimų internetu už paslaugas, skaičius	15 300	49 068	60 531	76 327	133 643
7	iTAIS, užsakytų sąskaitų internetu (TA, vienos d. leidimai), skaičius	-	-	-	8 404	14 411
8	iTAIS, vartotojų paskyros, skaičius	4 033	4 157	4 375	7 474	14 644
9	TAIS, atliktų TA/PTA, bei susijusių procedūrų/paslaugų, skaičius	2 347 671	2 400 056	2 492 356	2 502 062	2 434 619
10	TAIS, gautų TA pripažinimų iš VĮ REGITRA	-	-	89	3 902	11 983
11	TAIS, gautų TA atlikimų iš EEE šalių, skaičius	3 472	7 063	10 557	19 507	24 498
12	TAIS, gautų TA apribojimų iš EĮIS, skaičius	2 407	2 533	3 044	3 512	2 746
13	TAIS, gautų TA apribojimų iš ANR, skaičius	917	653	1 051	1 120	844
14	TAIS, gautų TA apribojimų iš Draudikų, skaičius	4 438	4 725	4 522	5 248	4 537
15	TAIS, atliktų Ekspertizių, skaičius	8 667	13 990	17 658	18 965	16 169
16	TAIS, Institucijų vykdytų užklausų, skaičius	2 259 000	2 344 000	2 462 633	20 106 912	17 781 714
17	TAIS, atsiskaitymų bankine kortele už paslaugas, skaičius	246 400	311 949	393 496	491 208	653 838
18	TAIS, įkeltų nuotraukų, skaičius	21 395	63 625	287 215	241 417	237 073
19	Ilgalaikių komercinių sutarčių duomenų teikimui/gavimui, skaičius	6	7	9	12	14
20	Ilgalaikių komercinių sutarčių (EEE šalių įmonės) duomenų gavimui, skaičius	-	-	-	-	9
21	Ilgalaikių sutarčių su valstybės institucijomis duomenų teikimui/gavimui, skaičius	5	8	7	11	13

Asociacija administruoja ir užtikrina transporto priemonių, kurių remontuoti ekonomiškai netikslinga duomenų gavimą iš Draudikų biuro (per Kelių transporto priemonių registrą). Šie procesai yra automatizuoti. Minėtoms transporto priemonėms automatiniu būdu yra naikinama techninė apžiūra ir dedama žyma dėl ekspertizės poreikio. Šioms transporto priemonėms sugrįžimui dalyvauti viešajame eisme būtina ekspertizė ir techninė apžiūra.

Asociacija administruoja ir iš VRM Administracinių nusižengimų registro ir policijos Eismo įvykių informacinės sistemos gaunamų duomenų, apie TA apžiūros galiojimo panaikinimą ir draudimą dalyvauti viešajame eisme po eismo įvykio, tvarkymą.

Gauta automatinių pranešimų apie TP, kurių remontuoti ekonomiškai netikslinga, apie TA galiojimo panaikinimą po eismo įvykio ir dėl grėsmės eismo saugumui 2017–2020 metais

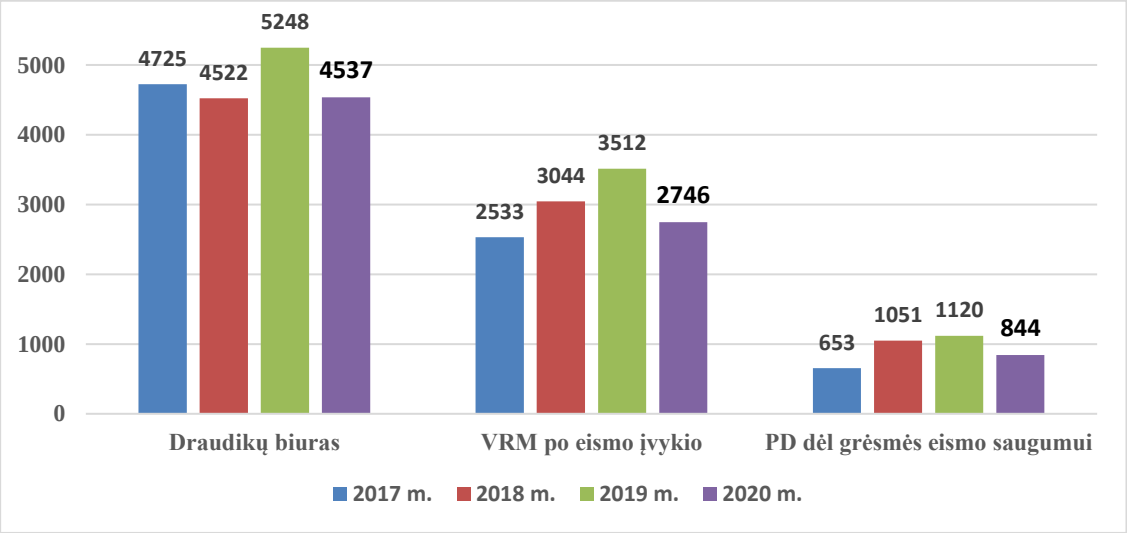

Taip pat Asociacija administruoja ir tvarko gaunamus duomenis iš KTP registro apie TA pripažinimus Lietuvoje pirmą kartą registruojamoms transporto priemonėms. Per 2020 metus automatiniu būdų į CTADB iš KTP Registro buvo gauta 11983 transporto priemonių pripažinimų atliktų VĮ REGITRA.

Asociacija ir toliau rengė statistinę užsakomąją informaciją, teikė atsakymus į teisėsaugos institucijų užklausas, bendravo su klientais telefonu ir el. paštu įvairiais klausimais.

Asociacija vykdė TAIS CTADB eksploatavimo ir dalinę linijų valdymo sistemų priežiūrą, duomenų perdavimo tinklo monitoringą. Administravo ir tvarkė CTADB.

Techninės apžiūros įmonių ir darbuotojų problemos buvo operatyviai sprendžiamos. Buvo mokomi TA įmonių darbuotojai, rengiama mokomoji medžiaga ir metodikos, kurios buvo patalpintos Intraneto puslapyje rinkinys.vta.lt.

2020 metais pasirašius su TELIA naują 3 metų sutartį buvo modernizuotas Asociacijos ir TA įmonių duomenų perdavimo tinklas, užtikrinantis 2-4 didesnę greitaveiką, aukštesnį šių paslaugų teikimo kokybinį lygį ir saugumą, nemokamas investicijas kokybiškam duomenų perdavimo tinklui įrengti naujose stotyse (ar modernizuoti esamose). Buvo įsigytas ir įdiegtas naujas TAIS CTADB serveris ir diskų masyvas.

Asociacija ir toliau telefonu aptarnavo „karštąją“ klientų liniją, administravo klientų skundus, atsakinėjo į jų klausimus.

Asociacija užtikrino nepertraukiamą aptarnavimą ir darbuotojų budėjimą praktiškai visu TA įmonių darbo metu (pirmadieniais –penktadieniais **nuo 7:30 iki 20:00 val.**, o šeštadieniais **nuo 8:00 iki 15:00 val.**).

Esminiai numatyti TAIS pakeitimai ir modernizavimo darbai, testavimai ir diegimai buvo vykdomi įmonių nedarbo metu, nestabdant techninės apžiūros procesų.

Per 2020 metus TA įmonėse ženkliai padidino užsirašymo laikų skaičių, tai nemaža dalimi buvo susiję ir su Covid'19 situacija. 2020 metų pabaigai buvo galima užsirašyti į 56 techninės apžiūros stotis ir buvo apie 2500 užsirašymo laikų per dieną, 555993 - per metus. Klientai Internetu gali užrašyti transporto priemonę į norimą apžiūros atlikimo vietą, gali pasirinkti laisvą laiką priklausomai nuo transporto priemonės klasės bei gauti priminimą apie užsirašymą. Užsirašę klientai (tokių klientų gali būti apie trečdalį) gali iš anksto apmokėti internetu už techninės apžiūros paslaugas, bei išsirašyti sąskaitas internetu.

2020 metais dėl situacijos susijusios su Covid'19 buvo apribotas bendravimas su klientais, todėl priminimų apie apžiūros galiojimo pabaigą buvo užsakyta ženkliai mažiau lyginant su ankstesniais metais. Priminimą galima užsakyti TA įmonėse arba internetu. Palyginimui pateikiame, kaip šia paslauga 2020 metais naudojosi vairuotojai TA įmonėse. Daugiausia šia paslauga naudojosi TRANSKONA ir Utenos TAC klientai, atitinkamai 65,7% ir 38,9%, o mažiausiai Alytaus TAC – 5.8% ir Marijampolės TAC – 8.2%. Viso per 2020 metus klientams TAIS automatiniu būdu išsiuntė 330 611 SMS žinučių ir 6539 el. laiškų.

Atkreiptinas dėmesys, kad klientas gauna pakvietimą atvykti į techninę apžiūrą į tą įmonę kurioje užsirašė tokį priminimą. Manome, kad tai turėtų būti aktualu mažoms mūsų įmonėms, siekiant pritraukti klientus.

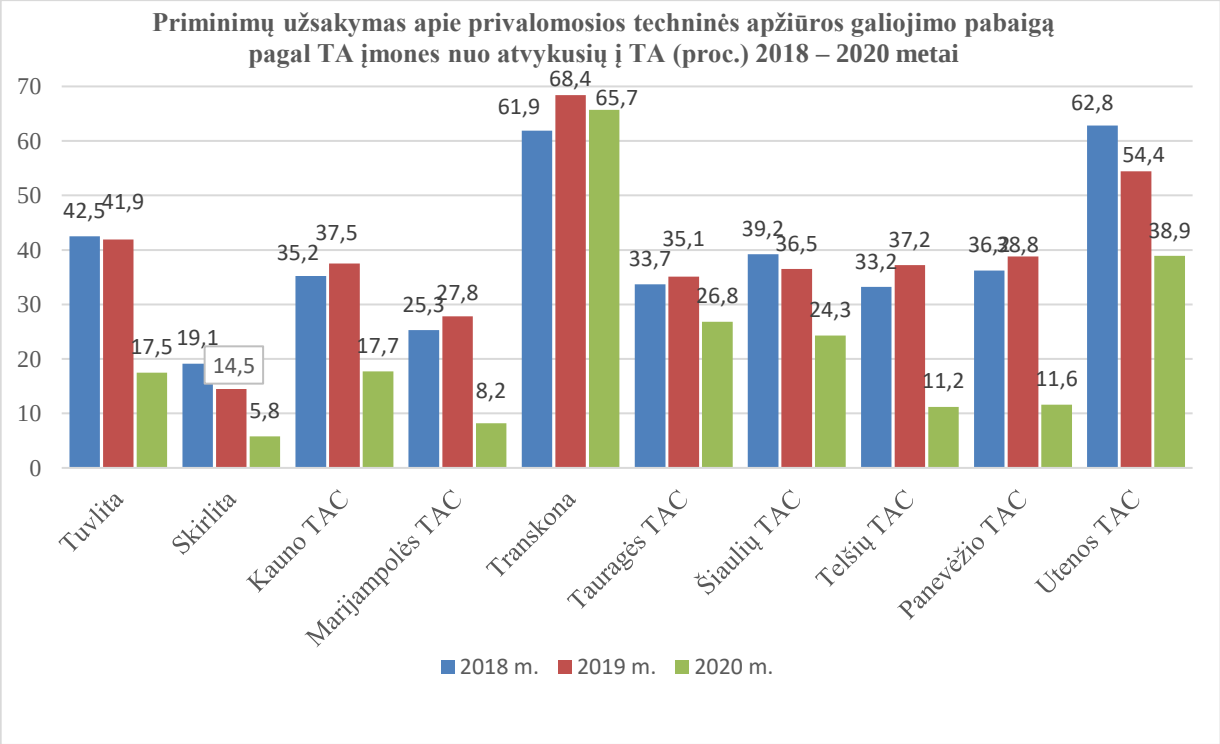

Kaip ir kiekvienais metais, buvo skirtas dėmesys korupcijos prevencijai. Asociacijos darbuotojai pastoviai analizavo kontrolierių darbą, stebėjo komercinio ir fizinių asmenų transporto priemonių judėjimą,

rengė ataskaitas, kurios buvo perduodamos techninės apžiūros įmonių vadovams, už korupcijos prevenciją atsakingiems asmenims.

Kontrolierių kvalifikacijos mokymų metu kiekvienai kontrolierių mokymo grupei, asociacijos darbuotojai skaitė paskaitas korupcijos prevencijos temomis, buvo pateikiami praktiniai nekokybiško kontrolierių darbo pavyzdžiai.

2017 m. pradėjo veikti korupcijos prevencijos modulis, leidžiantis kontrolieriui pranešti apie kyšių siūlytojus ir tuo pačiu tokius siūlytojus atgrasyti nuo tokios nusikalstamos veikos. Žemiau pateikiama informacija pagal įmones.

Kontrolierių pranešimų analizė ir jų pasiskirstymas pagal įmones (2019 – 2020 m.)

TA įmonė	Viso gauta pranešimų		Vidutiniškai 1 pranešimas tenkantis TA+PTA skaičiui		Kontrolierių dalis %, kurie pateikė >=2 pranešimų		Daugiausiai pranešimų pateikęs 1 kontrolierius	
	2019 m.	**2020 m.**	**2019 m.**	**2020 m.**	**2019 m.**	**2020 m.**	**2019 m.**	**2020 m.**
Tuvlita	**586**	**453**	589	743	72.9	68.3	22	19
Skirlita	**116**	**42**	814	2256	61.5	22.2	**23**	**15**
Kauno TAC	**364**	**248**	754	1069	72.0	58.4	33	24
Marijampolės TAC	**159**	**95**	524	849	76.9	64.0	19	15
Transkona	**392**	**313**	430	536	72.3	67.4	45	44
Tauragės TAC	**138**	**50**	475	1287	65.0	42.9	67	15
Šiaulių TAC	**171**	**111**	779	1156	60.5	51.3	16	13
Telšių TAC	**256**	**244**	330	340	61.5	60.0	60	55
Panevėžio TAC	**147**	**112**	707	914	71.9	59.4	22	20
Utenos TAC	**197**	**167**	450	535	62.5	45.8	31	43
Viso pranešimų	**2526**	**1835**	**571**	**770**	**69.4**	**57.9**	**67**	**55**

Įmonių vadovai turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad santykinai maža kontrolierių dalis (< 57.9 %) dalyvauja teikiant pranešimus.

Dėl 2020 metais paskelbto karantino režimo keletą mėnesių VKK veikla įmonėse praktiškai nebuvo vykdoma. Tačiau likusiais mėnesiais TA įmonės vykdė vidaus kokybės kontrolę. Geriausi vidaus kokybės kontrolės 2020 metų įvertinimo balai yra UAB „Transkona“, UAB „Panevėžio TAC“ ir UAB „Skirlita“, prasčiausi – Utenos TAC, Tauragės TAC ir Šiaulių TAC.

Iš žemiau pateiktos TA įmonių VKK efektyvumo vertinimo balais lentelės matome, kad bendras įmonių vertinimas balais 2020 m yra ženkliai sumažėjęs iki 17,9 balo, kai tuo tarpu 2019 m. buvo – 21,1.

Visų įmonių vadovai turėtų daugiau dėmesio skirti vidaus kokybės kontrolės veiklos efektyvumui ir korupcijos prevencijos stiprinimui.

TA įmonių VKK efektyvumo vertinimas balais 2019–2020m.

TA įmonė	Įvertinimas balais už VKK atlikimą (maks. 8 balai)		Įvertinimas balais už nustatytų DE ir DT skaičių (maks.12 balų)		Įvertinimas balais už nustatytų NT skaičių (maks.5 balai)		Įvertinimas balais už KS naudojimą (maks.5 balai)		Bendras įvertinimas balais (maks.30 balų)	
	2019	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**
UAB „Transkona“	7.7	7.6	9.8	9.4	4.8	4.8	5.0	5.0	27.3	26.8
UAB „Panevėžio TAC“	8.0	7.5	5.7	5.6	5.0	4.6	5.0	5.0	23.7	22.6
UAB „Skirlita“	7.5	6.5	9.3	6.8	3.4	3.4	5.0	4.4	25.1	20.9
UAB „Telšių TAC“	8.0	5.9	5.2	5.2	3.5	3.0	5.0	5.0	21.7	19.1
UAB „Kauno TAC“	6.4	4.3	8.4	5.7	4.0	3.3	5.0	5.0	23.8	18.3
UAB „Marijampolės TAC“	7.8	6.9	3.7	2.9	3.0	2.8	5.0	4.7	19.4	17.3
UAB „Tuvlita“	3.5	3.4	6.5	4.8	1.4	1.9	5.0	5.0	16.4	15.1
UAB „Šiaulių TAC“	7.1	5.6	3.5	2.0	2.5	2.3	5.0	5.0	18.1	14.9
UAB „Tauragės TAC“	5.2	2.8	6.1	3.8	3.5	1.5	5.0	4.7	19.7	12.9
UAB „Utenos TAC“	8.0	5.1	2.0	1.0	1.2	0.5	5.0	4.8	16.2	11.4
VIDURKIS	**6.9**	**5.5**	**6.0**	**4.7**	**3.2**	**2.8**	**5.0**	**4.9**	**21.1**	**17.9**

Analizuojant techninės apžiūros įmonių ir LTSA atliekamus vidaus kokybės kontrolės tikrinimus, galima teigti, kad LTSA per paskutinius du metus labai sustiprino VKK atlikimo įmonėse klausimus, pradėjo vertinti rizikas ir tai matosi VKK patikrinimų rezultatų lentelėse.

Techninės apžiūros įmonių atliktų VKK patikrinimų analizė 2020 m.

TA įmonė	Atlikta patikrinimų	Atliktų patikrinimų % nuo visų apžiūrų	Atliktų patikrinimų, kuriuose nustatyta trūk. (buvo trūkumų/daugiau kaip 1 DT, PT)	1 patikrinimui nustatytų DT, PT skaičius	**Maksimalus DT, PT skaičius nustatytas patikrinimo metu**
UAB “Tuvlita”	143	0.04	30/9	0.24	*3*
UAB “Skirlita”	82	0.09	45/8	0.40	3
UAB “Kauno TAC”	139	0.05	53/11	0.35	5
UAB “Marijampolės TAC”	128	0.16	38/4	0.15	2
UAB “Transkona”	212	0.13	120/27	0.50	7
UAB “Tauragės TAC”	24	0.04	13/3	0.63	3
UAB “Šiaulių TAC”	91	0.07	16/2	0.14	9
UAB “Telšių TAC”	70	0.08	23/4	0.29	4
UAB “Panevėžio TAC”	100	0.10	61/1	0.25	2
UAB “Utenos TAC”	61	0.07	4/1	0.08	3
VISO	**1050**	**0.07**	**403/70**	**0.30**	**9**

III. ASOCIACIJOS VEIKLAI TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

Asociacija gautas iš įmonių paramos lėšas (132445 Eur.) naudojo racionaliai. Paramą teikė šios įmonės: Kauno TAC – 12800 Eur.; Šiaulių TAC – 19085 Eur.; Tuvlita – 44300 Eur.; Telšių TAC – 2280 Eur.; Panevėžio TAC – 12860 Eur.; Utenos TAC – 10755 Eur.; Tauragės TAC – 8205 Eur.; Marijampolės

TAC – 10415 Eur.; Skirlita – 11745 Eur. Noriu pažymėti, kad ketvirtą ketvirtį TA įmonės dėl finansinių problemų asociacijai neteikė paramos.

Sąnaudos susijusios su TAIS CTADB ir susijusių duomenų bazių palaikymu (tarnybinių stočių priežiūra ir saugyklų nuoma, programinės įrangos palaikymo metinis mokestis, aptarnavimas, ryšiai, AUTODATA) 2020 metais sudarė apie 60 tūkst. Eur, iš jų: už duomenis iš AUTODATA ~ 10 tūkst. Eur; už tarnybinių stočių priežiūros ir saugyklos paslaugas ~ 13 tūkst. Eur; už ryšio paslaugas ~ 18 tūkst. Eur.; už TAIS programinės įrangos ir serverių kompiuterinės įrangos palaikymą ~ 14 tūkst. Eur.

SMS žinučių siuntimo sąnaudos sudarė ~ 19 tūkst. Eur.

2020 metais buvo numatyta investuoti į TAIS CTADB programinę įrangą apie 88,0 tūkst. Eurų. Dėl paskelbto karantino režimo ir susidariusios situacijos numatytos investicijos buvo apkarpytos.

Investicijos į TAIS CTADB programinę įrangą 2020 metais sudarė 61 tūkst. Eur. Iš jų:

1. TAIS CTADB rezultatų ataskaitos ir TA tvarkos aprašo pakeitimų įgyvendinimas– 8,3 tūkst. Eur;
2. TAIS CTADB pakeitimai susiję su VKK modulio tobulinimu – 14,4 tūkst. Eur.;
3. TAIS CTADB programų platformos technologinis atnaujinimas – 22,5 tūkst. Eur;
4. TAIS CTADB procedūrų automatizavimas – 4,0 tūkst. Eur;
5. TAIS CTADB modernizavimo darbai – 11,6 tūkst. Eur.

Analizuojant pirminių ir pakartotinių apžiūrų pokyčius matosi, kad pirminių techninių apžiūrų skaičius 2020 metais palyginus su 2019 metais nežymiai sumažėjo – 0,6%, o pakartotinų apžiūrų skaičius sumažėjo 2,8%.

Pirminių techninių apžiūrų skaičiaus kitimas Lietuvoje 2011–2020 m.

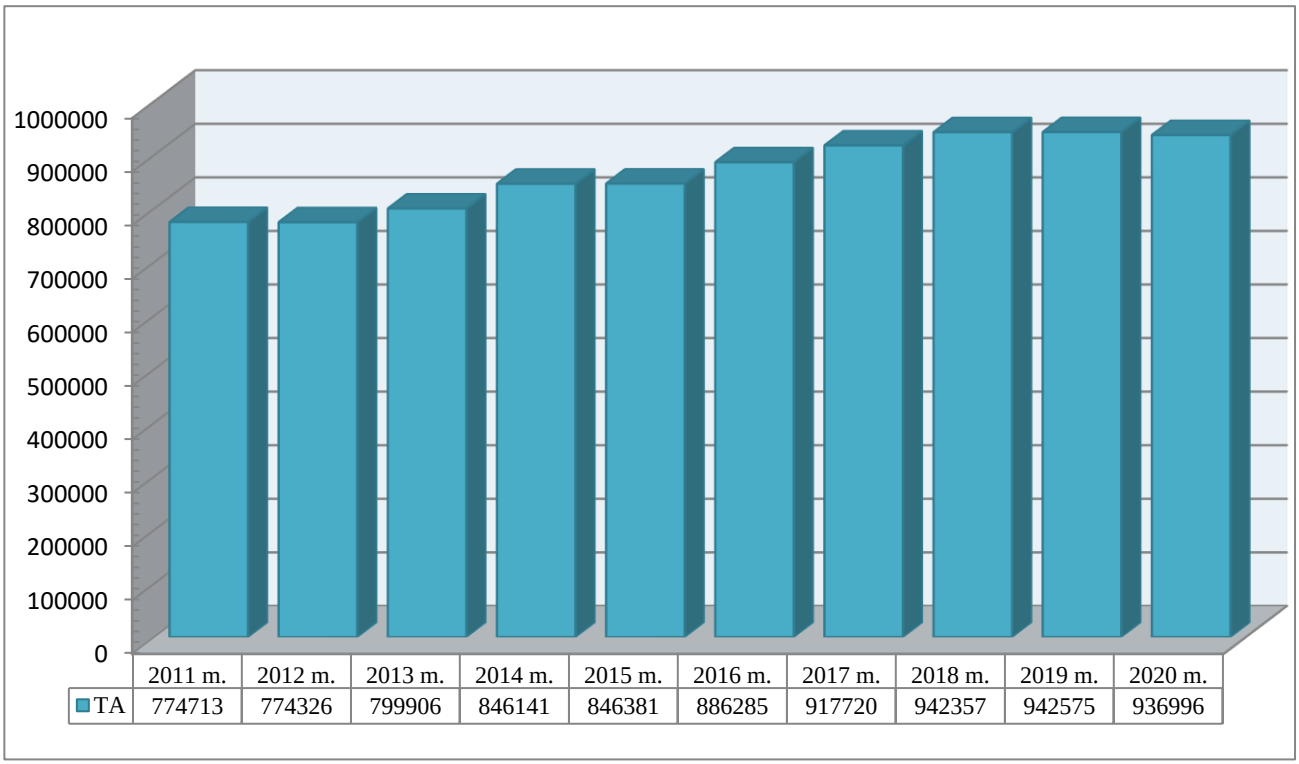

	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
TA	774713	774326	799906	846141	846381	886285	917720	942357	942575	936996

Pakartotinų apžiūrų skaičiaus kitimas 2011-2020 m.

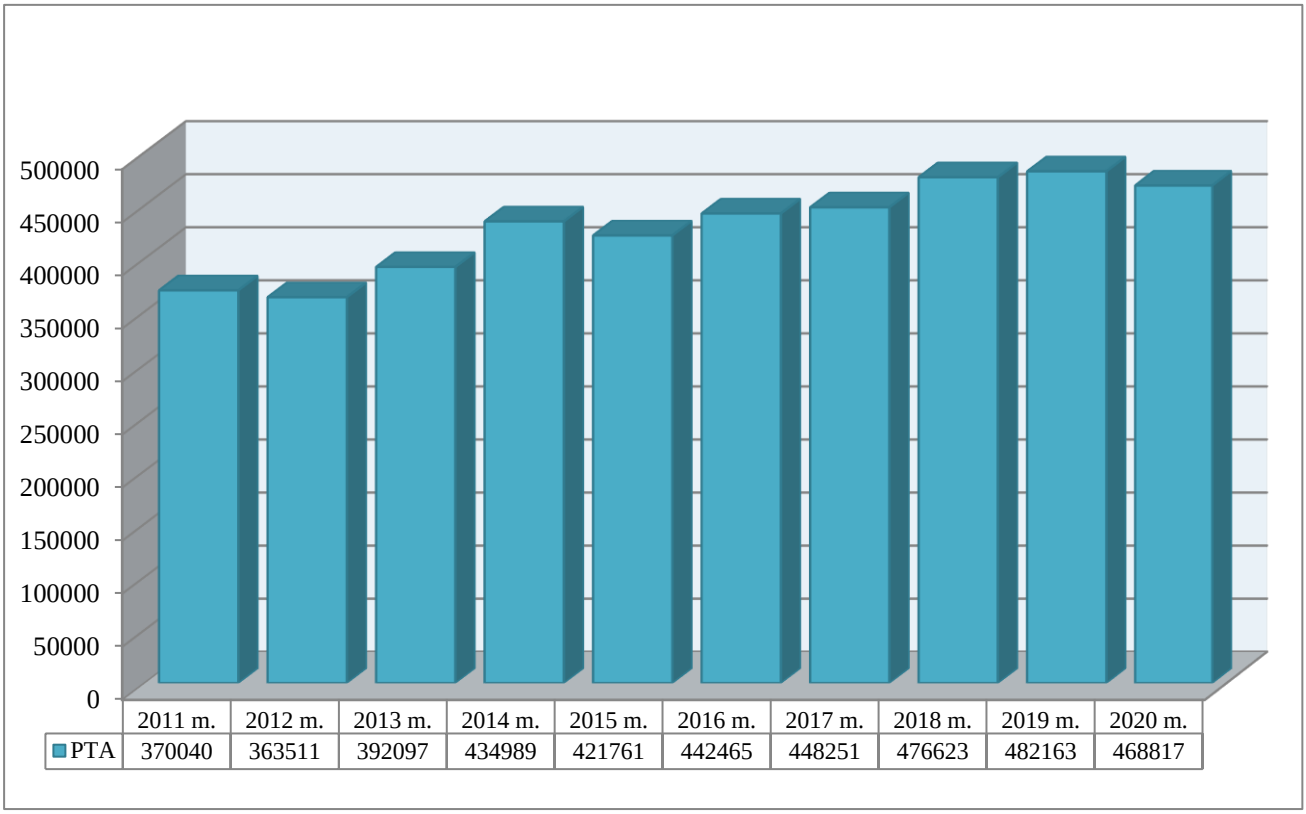

Techninės apžiūros įmonių pajamos iš techninės apžiūros ir su ja susijusių paslaugų 2020 metais sumažėjo 210 tūkst. Eur. palyginus su 2019 m.

Įmonių pajamos iš techninės apžiūros ir su TA susijusiomis paslaugomis 2014–2020 metai

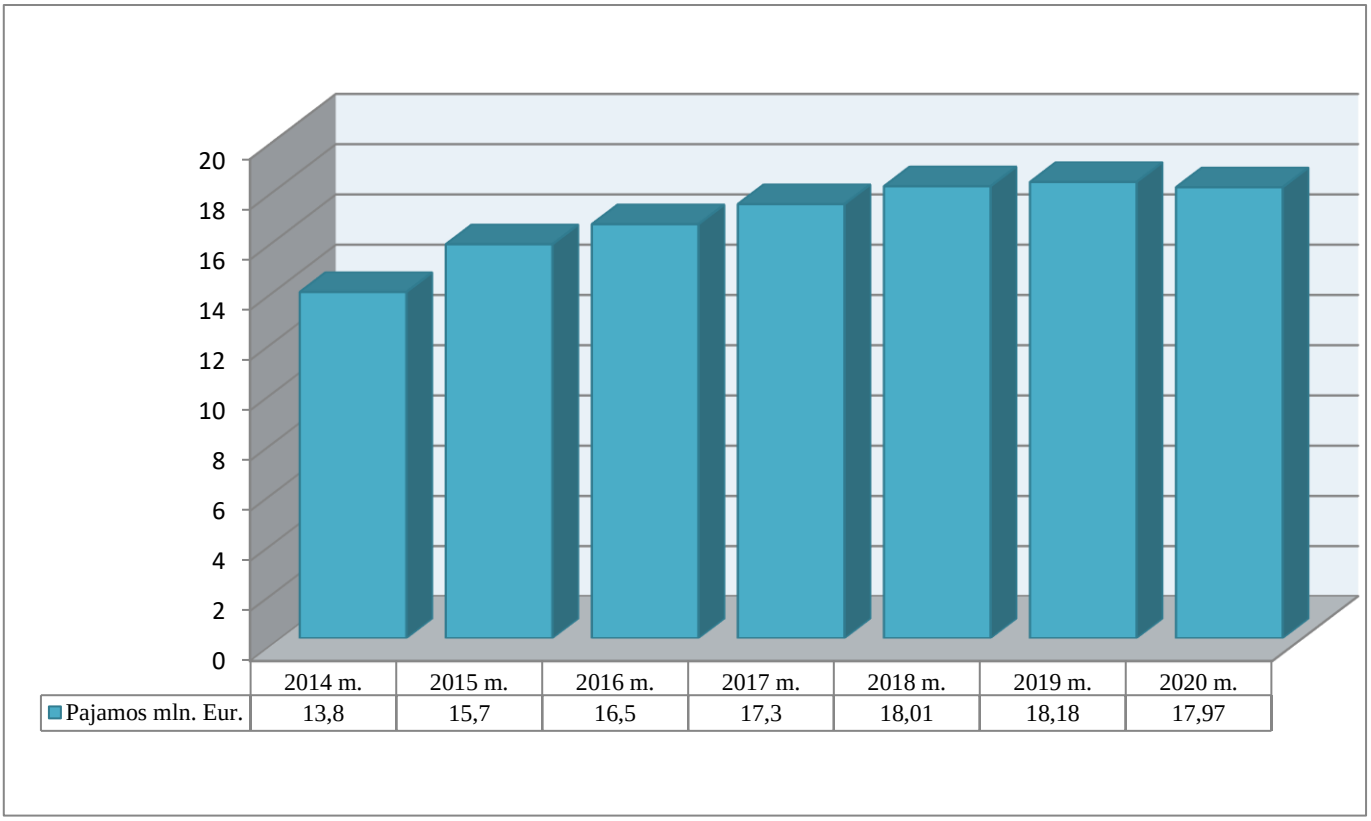

2020 m. ženkliai sumažėjo ekspertizių skaičius – 14.8%, o pajamos iš ekspertizių sumažėjo 14,5 %. Pagrindinė ekspertizių rūšis – tai iš trečiųjų šalių įvežtų transporto priemonių atitikties įvertinimas.

Vienos dienos leidimų, nuvykti į techninės apžiūros stotį atlikti apžiūros, išdavimas per e-paslaugas kasmet didėja ir 2020 m. sudarė 88,0 proc. nuo visų išduodamų leidimų, tuo tarpu 2019 metais sudarė – 79,4 proc.

Per 2020 m. buvo išduota apie 65,1 tūkst. leidimų arba 20,9 proc. daugiau nei 2019 metais.

TA įmonė	Išduota vienos dienos leidimų		Pokytis
	2019 m.	2020 m.	%
UAB „Tuvlita“	23549	24954	6.0
UAB „Skirlita“	3510	4041	15.1
UAB „Kauno TAC“	9588	15544	62.1
UAB „Marijampolės TAC“	1714	2219	29.5
UAB „Transkona	4251	5699	34.1
UAB „Tauragės TAC“	1517	1769	16.6
UAB „Šiaulių TAC“	2646	2934	10.9
UAB „Telšių TAC“	1907	2306	20.9
UAB „Panevėžio TAC“	1625	2066	27.1
UAB „Utenos TAC“	3575	3601	0.7
Viso:	**53882**	**65133**	**20.9**

Vertinant vidutiniškai vienam kontrolieriui per metus tenkančių apžiūrų skaičių matome, kad didžiausi išdirbiai yra Utenos TAC – 2613, TRANSKONA – 2591 ir Panevėžio TAC – 2456.

Techninės apžiūros skaičius sumažėjo nežymiai lyginant su 2019 metais, o išdirbis vidutiniškai padidėjo 2,9 proc. dėl sumažėjusio kontrolierių skaičiaus.

Kontrolierių išdirbiai ir jų poreikis

Įmonės pavadinimas	Vid. vienam kontrolieriui per metus tenkantis apžiūrų skaičius **(2019/2020 metais)**	Įmonės atliekamų apžiūrų dalis **(%)**	Kontrolierių vidutinis sąrašinis skaičius **(2019 metai)**	Kontrolierių vidutinis sąrašinis skaičius **(2020 metai)**	Kontr. vidutinio sąrašinio skaičiaus pokytis **(skaičius)**	Kontr. vidutinio sąrašinio skaičiaus pokytis **(%)**
UAB „Tuvlita“	2279/2360	24.9	103.0	99.0	-4.0	-3.9
UAB „Skirlita“	2343/2381	6.6	26.4	26.0	-0.4	-1.5
UAB „Kauno TAC“	2323/2407	18.2	74.3	70.7	-3.6	-4.8
UAB „Marijampolės TAC“	2154/1984	5.4	25.0	25.7	0.7	2.8
UAB „Transkona“	2465/2591	12.0	45.3	43.4	-1.9	-4.2
UAB „Tauragės TAC“	2277/2232	4.5	19.0	19.0	0.0	0.0
UAB „Šiaulių TAC“	2239/2286	9.3	38.5	38.0	-0.5	-1.3
UAB „Telšių TAC“	2171/2388	5.6	24.2	22.0	-2.2	-9.1
UAB „Panevėžio TAC“	2436/2456	7.2	28.0	27.9	-0.1	-0.4
UAB „Utenos TAC“	2428/2613	6.1	23.8	22.0	-1.8	-7.6
Bendri rezultatai:	2313/2380	**100.0**	**407.8**	**393.7**	**-14.1**	**-3.5**

2020 metų pabaigoje veikė 69 techninės apžiūros stotys (iš jų 1 pagal iškvietimą UAB „Vlantana“ patalpose), kuriose buvo įrengtos 143 technologinės linijos ir jose dirbo 399 kontrolieriai ir ekspertai.

2020 metais TA įmonės atidarė naujas ir modernizavo esamas stotis, modernizavimo technologinę įrangą:

1. UAB TUVLITA – atidarė naują (iš esmės rekonstravo seną pastatą) 2 lengvųjų linijų Naujosios Vilnios techninės apžiūros stotį, įsigijo sklypą Elektrėnuose (statybos numatytos 2021 metais), atnaujino turimą technologinę įrangą – 5 keltuvai, 4 stabdžių stendai, 5 dujų/dumų analizatoriai, kita įranga;

2. UAB SKIRLITA – sutvarkė Alytaus ir Varėnos stočių privažiavimo ir laukimo aikšteles, įrengė dūmingumo postą, atnaujino dujų ir dūmingumo matavimo įrangą;

3. UAB TRANSKONA – modernizavo Šilutės techninės apžiūros stotį (modernizuotas pastatas ir įrengta nauja lengvųjų automobilių technologinė linija, pagerintos klientų aptarnavimo sąlygos), atnaujino turimą technologinę įrangą;

4. UAB ŠIAULIŲ TAC – atnaujino turimą technologinę įrangą – 2 stabdžių stendai, keltuvas, kita įranga. Paruošė naujos Kelmės stoties projektą;

5. PANEVĖŽIO TAC – sutvarkė Panevėžio centrinės stoties kontrolierių patalpas, privažiavimo kelią ir laukimo aikštelę. Rengė Panevėžio centrinės stoties plėtros (naujos 3 lengvųjų automobilių linijos) projektą;

6. UTENOS TAC – Atlikta Molėtų stoties duobės rekonstrukcija, atnaujinta Rokiškio stoties kiemo danga. Pradėtos naujos Dūkšto stoties statybos.

Malonu pažymėti, kad įmonės, vykdydamos rekonstrukcijos darbus didelį dėmesį skiria darbo vietų saugumo užtikrinimui, klientų buvimo vietų ženklinimui.

IV. VIEŠIEJI RYŠIAI IR BENDRADARBIAVIMAS SU KITOMIS INSTITUCIJOMIS

2020-ieji techninės apžiūros sistemai buvo išskirtinai sudėtingi visais aspektais, o viešieji ryšiai nebuvo išimtis. Greta svarbiausių iššūkių, susijusių su COVID-19 pandemija ir TA stočių darbu karantino sąlygomis, praėjusiais metais teko susidurti su keletu krizinių situacijų, galėjusių pakenkti techninės apžiūros įmonių reputacijai.

Bene didžiausią ažiotažą visose žiniasklaidos kanaluose buvo sukėlęs konfliktas tarp 15 metų senumo „Volvo XC90“ įsigijusios moters ir jį pardavusio asmens. Ši istorija apnuogino beveik visas Lietuvoje egzistuojančio automobilių verslo – nuo importavimo ir paruošimo pardavimui iki techninės apžiūros ir atsakomybės dalybų – problemas. Ją narstant paaiškėjo, kad automobilis į Lietuvą atkeliavo iš JAV po ten patirtos rimtos avarijos, su atsukta rida, kad remonto metu techninės problemos buvo ne sprendžiamos, o maskuojamos, kad prieš sumokant pinigus visureigis nebuvo tikrinamas ir bandomas. Tačiau įsiplieskus ginčui atsakomybę norėta permesti TA įmonei, esą automobiliui prieš 8 mėnesius buvo atlikta techninė apžiūra ir jis buvo pripažintas tvarkingu.

https://www.delfi.lt/auto/patarimai/kaip-atpazinti-kad-automobilio-pardavejas-bando-jus-apgauti.d?id=83757191

Šią situaciją pavyko išnaudoti dekonstruojant keletą itin gajų mitų: „Ar TA stotyje įmanoma diagnozuoti visas automobilio „ligas“?, „ Ar kontrolieriai turi galimybes ir teisę ardyti tikrinamus automobilius?“, „Ar „žalias lapas“ yra garantija, kad automobilis patikimai tarnaus artimiausius dvejus metus?“ ir t.t.

Ypač intensyvus darbas vyko pirmosios COVID-19 bangos metu paskelbto karantino sąlygomis. Asociacijos komanda parengė detalius atsakymus į dažniausiai užduodamus klausimus apie pokyčius techninės apžiūros centrų veikloje pandemijos metu: Kaip vyksta automobilių patikra? Kokių saugos reikalavimų būtina laikytis automobilių savininkams ir valdytojams bei kontrolieriams? Kodėl verta registruotis techninei apžiūrai iš anksto ir kaip tai padaryti? Kaip skaičiuojamas naujas techninės apžiūros galiojimo laikotarpis?

Kitas svarbiausias praėjusių metų komunikacijos uždavinys buvo TA kainodaros analizė ir numatomų pokyčių – t. y. patikros kainų didinimo – pristatymas. Kadangi kainų korekcijos beveik visais atvejais vertinamos kaip „blogis“, politikai šio sprendimo vengė. Bendraujant su žiniasklaidos atstovais pavyko įtikinamai pagrįsti, kodėl techninės apžiūros įmonėms aiški TA kainų politika yra gyvybiškai svarbi, atskleisti, kaip atrodo TA kontrolierių darbo užmokestis lyginant su viešuoju sektoriumi, kokių problemų kyla bandant pritraukti ir išlaikyti aukštos kvalifikacijos specialistus etc. Galima sakyti, kad viešoje erdvėje pavyko neutralizuoti negatyvių vertinimų užtaisą (didžioji dalis TV reporterių kalbintų automobilininkų klausimus apie problemas padidinus apžiūros kainas vertindavo kaip bandymą juokauti) ir taip „atrišti rankas“ politikams.

Praėjusiais metais taip pat teko operatyviai reaguoti į LTSA sprendimą radikaliai keisti „Motorinės transporto priemonės pripažinimo istorine motorine transporto priemone tvarkos aprašą“, numatant prievolę vertinti senovinius automobilius priskirti TA įmonėms. Šio teisės akto projektas sukėlė daug emocijų senovinės technikos entuziastų pasaulyje, nes jie prarado svarbų pajamų šaltinį ir dėl to kaltino asociaciją. Keletas pranešimų šia tema padėjo apsiginti nuo nepagrįstų insinuacijų.

Dar viena „amžinoji“ tema, kurią nagrinėjant beveik visuomet žurnalistai teiraudavosi asociacijos specialistų nuomonės – automobilių tarša ir su tuo susiję mokesčiai. Parengta apžvalga, kokių markių automobilių santykiai su aplinka labiausiai komplikuoti, buvo vienas daugiausia dėmesio pernai sulaukusių projektų.

Kitaip tariant, kantrybė bendraujant su reporteriais, argumentuoti ir profesionalūs asociacijos specialistų komentarai padėjo suformuoti gerus santykius su pagrindiniais žiniasklaidos kanalais, sustiprinti asociacijos, kaip ekspertinės institucijos įvaizdį. Tai yra itin svarbi prevencinė priemonė krizių akivaizdoje, kai TA sistema apskritai ar kokios nors TA įmonės/kontrolieriaus veikla pradeda viešoje erdvėje skųstis kokių nors nuoskaudų turintys klientai.

Šioje srityje buvo viena nauja iniciatyva – paskaitos kvalifikacijos kėlimo mokymuose dalyvaujantiems kontrolieriams bei darbą TA stotyse pradedantiems kolegoms „Bendravimas su klientas: etika, problemos ir sprendimo būdai“. Nors su žiniasklaida dažniausiai bendrauja įmonių vadovai ir atstovas spaudai, visgi kontrolieriai yra pagrindiniai TA sistemos įvaizdžio ambasadoriai, kasdien bendraujantys su keletu tūkstančių automobilininkų.

Laikotarpiu, kai TA sistema nebūdavo žiniasklaidos dėmesio centre, pagrindiniams naujienų kanalams išsiųsta beveik 40 informacinių pranešimų ir komentarų, kurių tematika apėmė bemaž visas transporto pasaulio sritis, pradedant techninių trūkumų statistiniais duomenimis už praėjusius kalendorinius metus, eismo įvykių keliuose analize, rekomendacijomis, kaip paruošti automobilį eksploatacijai žiemai, į kokius dalykus atkreipti dėmesį pavasarį, ridos klastojimą, automobilių perdirbimą ir modifikavimą, žibintų ir šviesos šaltinių keitimą.

Asociacijos parengtos informacijos pagrindu TV reportažus rengė ar mūsų pateiktą informaciją naudojo LTV laida „Keliai. Mašinos. Žmonės“, naujienų laidų reporteriai iš LTV, LNK, TV3, BTV, INFO TV ir tv.lrytas.lt. Taip pat teko porą kartų dalyvauti teminėse radijo laidose „Žinių radijo“ studijoje. Laidoje „Įdomios istorijos pamokos“ buvo dėstoma automobilių evoliucija.

Aktyviausiai bendradarbiauta su transporto temomis rašančiais žurnalistais portaluose Delfi.lt, 15min.lt, lrt.lt, lrytas.lt, vz.lt, TV3.automatas.lt, 98.lt, taip pat dienraščiais „Lietuvos rytas“, „Verslo žinios“, „Kauno diena“, „Klaipėda“, „Vakarų ekspresas“, „Valstiečių laikraštis“. Keletas analitinių straipsnių buvo publikuota žurnaluose „Keturi ratai“ bei „Mano ūkis“. Nuorodos ar publikacijos pdf formato bylų pavidalu apie daugelį svarbesnių naujienų buvo siunčiamos visiems asociacijos „Transeksta“ bei regioninių TA įmonių vadovams.

Praėjusiais metais laikytasi pasiteisinusio principo, kai bendraujant su žiniasklaidos atstovais jų užduodami klausimai pirmiausia išnagrinėjami drauge su geriausiai konkrečią sritį išmanančiais asociacijos specialistais, o tuomet pateikiami atsakymai raštu arba suderinama, kas pateiks oficialų komentarą TA ar radijo laidų vedėjams. Taip minimizuojamas tiesioginio eterio ar viešo kalbėjimo stresas, išvengiama netikslių formuluočių, manipuliavimo klaidingais statistiniais duomenimis bei laiko gaišaties rengiantis interviu.

2020 metais asociacija priėmė Prancūzijos TV žurnalistų grupę, kuri kūrė dokumentinį filmą apie Europoje eksploatuoti netinkamais pripažintų transporto priemonių gabenimą į Lietuvą ir čia įvykstantį jų „prisikėlimą iš mirusiųjų“.

„Transeksta“ tradiciškai prisidėjo prie įvairių saugaus eismo iniciatyvų. Didžiausio atgarsio viešoje erdvėje sulaukė du vaikų piešinių konkursai: „Dviratis – mano draugas“ ir „Saugus kelias į mokyklą“. Patys įspūdingiausi darbai, atrinkti iš beveik 600 pretendentų, mėnesį laiko puošė Seimo rūmų koridorius, o vėliau pradėjo kelionę po įvairias įstaigas ir organizacijas, prisidėjusias prie šio projekto gimimo.

Metų pabaigoje daugiau nei pusantro tūkstančio vaikų saugaus eismo specialistų ir kelių policijos pareigūnų pamokėlių klausėsi bei diskusijose dalyvavo nuotoliniu būdu, o po to piešė „linkėjimus vairuotojams“. Iš mokinukų piešinių buvo pagaminta 1700 atviručių, kurios buvo išdalintos techninės apžiūros centruose Vilniuje, Kaune, Alytuje, Šiauliuose, Kėdainiuose, Radviliškyje, Marijampolėje, bei Jonavoje sėkmingai techninę apžiūrą įveikusių automobilių vairuotojams.

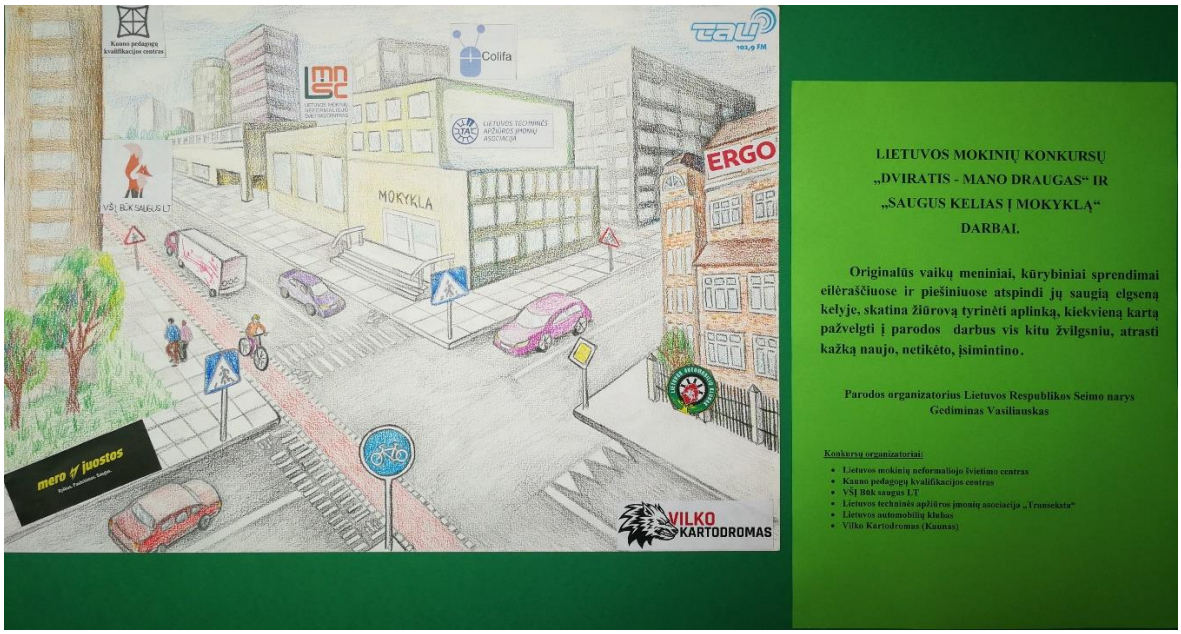

Asociacija sėkmingai dalyvavo „Lietuvos metų automobilio“ konkurse, kuriame tradiciškai vyksta mašinų dinamikos ir stabdymo efektyvumo bandymai: specialiais prietaisais matuojamas greitėjimo ir lėtėjimo pagreitis. Praėjusiais metais visuotinis karantinas privertė atsisakyti „gyvų“ eksperimentų, todėl stabdžių „egzaminas“ buvo surengtas „Transporto studijos“ laboratorijoje. Čia naudojant stabdžių stendą bei prie jo prijungtą papildomą įrangą buvo matuojamos stabdymo jėgos, tenkančios skirtingoms ašims ir ratams, tuo pat metu fiksuojama, kokia jėga spaudžiamas stabdžių pedalas. T. y. galima įvertinti, kiek vairuotojo pastangų reikia norint pilnai sustabdyti automobilį.

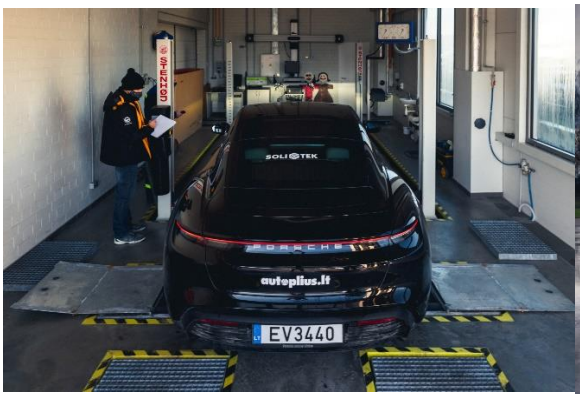

Apibendrinant – 2020-aisiais asociacijos viešųjų ryšių strategija iš esmės nesikeitė ir, kaip parodė susidariusios krizinės situacijos, padėjo efektyviai su jomis susidoroti.

Taip pat galima pasidžiaugti, kad komunikacija su žiniasklaidos kanalais vyko griežtai paisant žurnalistinės etikos principų ir nepareikalavo papildomų išlaidų.

Dabartinis asociacijos ir MEDIA bendravimo ir bendradarbiavimo būdas yra atsakingas, profesionalus ir įtaigus. Tai pripažįsta ir mūsų partneriai, ir įvairūs vertintojai.

V. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO ASOCIACIJOS VEIKLOS KRYPTYS

Asociacijos veikla 2021 m. ir toliau bus orientuojama į teikiamų paslaugų kokybės gerinimą, efektyvinant korupcijos prevencijos veiklą, diegiant naujas informacines bei inovacines technologijas, elektronines paslaugas, gerinant kontrolierių profesinį ugdymą.

Didelis dėmesys bus skiriamas elektroninių paslaugų teikimui, techninės apžiūros informacinių sistemų eksploatavimui ir priežiūrai, korupcijos prevencijai, klientų ir respondentų aptarnavimui, darbų saugai, vienodai traktuojamų techninių reikalavimų įsisavinimui įmonėse bei kokybiškam klientų aptarnavimui.

I. Planuojami TAIS CTADB kūrimo ir modernizavimo darbai 2021 metams apie 90000 Eur.:

1. TAIS CTADB plėtra. Kontrolierių eilių valdymo ir darbo našumo modulis. Kaina ~ 22500 Eur. Daliai darbų sutartis pasirašyta vasario mėn. Darbų pabaiga planuojama birželio – liepos mėnesį.

Kontrolierių eilių valdymo sistemos taikymo įvairiose stotyse (su švieslentėmis ir be jų) galimybė: automatizuotas kontrolierių eilės formavimas, kontrolierių darbas ir poilsis pagal nustatytas taisykles, prastovų mažinimas ir efektyvumo didinimas, galimybių pasirinkti TP mažinimas. Darbo našumo, efektyvumo, darbo laiko, prastovų rodiklių skaičiavimas ir pateikimas (iVALDA), ataskaitų formavimas.

2. TAIS CTADB VKK modulio plėtra. Kaina ~ 25000 Eur. Darbų pabaiga planuojama lapkričio – gruodžio mėnesį.

Automatizuoti VKK atliekamus procesus įmonėse: galimybė suvesti kontrolierių stebėjimo, rezultatų kortelių patikrinimo rezultatus. Galimybė tikrinti suvestų duomenų teisingumą; VKK PTA tikrinimo metu pažeidimų priskyrimo galimybė TA atlikusiam kontrolieriui. Nustatytų pažeidimų (kontrolinis patikrinimas, stebėjimas, suvestų duomenų, kitų duomenų) vertinimas ir kontrolierių priskyrimas rizikos grupėms. Tipinių ataskaitų apie darbo kokybę ir rezultatus formavimas. VKK planavimas..

3. TAIS CTADB technologinis naujinimas. Ataskaitų modulis. Kaina ~ 16000 Eur. Darbų pabaiga planuojama liepos mėnesį.

Ataskaitų platformos technologinis naujinimas. Rezultatų kortelių, papildomų paslaugų, ekspertizių, kitų dokumentų šablonų formavimo technologija per 10 metų technologiškai pasikeitė, seni instrumentai yra nepalaikomi programų kūrėjų, todėl esama ataskaitų platforma (praeitais metais atnaujinta TAIS aplikacijų platforma) tampa kliūtimi atlikti TAIS atnaujinimus dėl saugumo ir stabilaus sistemų darbo.

4. TAIS CTADB einamieji modernizavimo darbai. Numatyta darbų kaina ~18000 Eur. Darbai bus vykdomi nuolat iki metų pabaigos.

Dėl teisės aktų pakeitimų ir jų įgyvendinimo, kitų darbą optimizuojančių veiksnių, TA įmonių siūlymų, klientų atsiliepimų, technologinių sistemų pasikeitimų. Policijos ieškomos TP. Nuotraukų įkėlimas iš mobilių įrenginių. Papildyti duomenų mainų su kitomis inf. sistemomis modulį. Ekspertizų modulio, E-paslaugų modulio papildymai.

5. TAIS CTADB plėtra. BDAR reikalavimų išpildymas. Kaina ~ 5000 Eur. Darbų pabaiga planuojama rugpjūčio- rugsėjo mėnesį.

BDAR platesnis įgyvendinimas: Į TAIS keliami dokumentai su asmens duomenimis (TPM, prašymai, kiti dokumentai). Skirstyti dokumentus pagal BDAR priklausomybę ir apriboti prie jų prieigą.

6. TAIS CTADB plėtra. Akreditacijos reikalavimų išpildymas. Kaina ~ 5000 Eur. Pagal poreikį gali būti padidinta suma pritarus valdybai.

Keliose įmonėse atlikus NAB priežiūros auditą, buvo pateiktos pastabos dėl CTADB duomenų tvarkymo: administratoriai gali pratęsti duomenų tvarkymo laiką įmonių prašymu, kontrolieriai tam tikrą laiką gali tvarkyti matavimų duomenis. Įmonės negali valdyti šios situacijos (neturi įrankių). Reikia realizuoti tvarkomų duomenų grupavimą (matavimo duomenys, požymiai BLOK ir kt., kiti redagavimai); Ataskaitų formavimas apie duomenų redagavimą, įvedimą su požymiais ir kita. Įmonės turi turėti galimybę pagal gautas ataskaitas stebėti, analizuoti ir minimizuoti galimus duomenų tvarkymus, atliekant konkrečius veiksmus tinkamai prižiūrint įrangą, linijų valdymo sistemas, apžiūros procedūras. Galimai papildyti sutartis su Asociacija dėl CTADB. Turi būti aiškios atsakomybės ribos, dėl duomenų tikslumo juos perkeliant iš LVP, atlikus vertinimą, skaičiavimą. Kokiu būdu ir kokiu laikotarpiu vykdomas sistemos tikrinimas, kaip informuojamos įmonės. Pastaba: Numatyta tik pradinio etapo analizės ir įgyvendinimo suma.

7. Intranetas. Asociacijos IT specialistų kuriamos vidinės programos naudojamos ir TA įmonėse, Asociacijoje ir TS. Darbų pabaiga planuojama iki metų pabaigos.

Statistika.vta.lt papildymas (LLA paieška;tipinės statistikos); Laikai.vta.lt (administravimo TAIS patogumui ir sąnaudų taupymui); Keis.vta.lt - TAMO papildymas - klausimų automatinis parinkimas, testo rūšių parinkimas, vertinimas ir ataskaitos; Rinkinys.vta.lt -patogesnis išaiškinimų pateikimas įmonėms; TA stočių TAIS CTADB, ryšio ir kompiuterinių resursų monitoringo sistema.

II. Planuojamos investicijos į TAIS CTADB serverinę ir sisteminę programinę įrangą, diegimo ir papildomus darbus apie 26500 Eur.

1. TAIS CTADB serverinės sisteminės programinės įrangos naujų licencijų diegimas. Kaina ~ 12000 Eurų, Įsigijimas ir diegimas planuojamas antroje metų pusėje.

Būtina atnaujinti 3 vnt. WINDOWS SERVER (iš 2012 į 2019 m. versiją) ir duomenų bazių valdymo sistemos Oracle (iš 12 į 19 versiją) licencijas. Šiuo metu minėta programinė įranga jau neturi gamintojų palaikymo, tai didina saugumo spragas, sistemų veikimo patikimumą ir stabilumą. Reikalinga įdiegti

saugumo standartus atitinkančią duomenų perdavimo sąsają (ypatingai su teisėsaugos institucijomis pagal jų keliamus reikalavimus).

2. TAIS CTADB serverių perkėlimas į Tier III reikalavimus atitinkantį duomenų centrą. Avarinio atstatymo ir paleidimo testų atlikimas. Atskiros saugyklos duomenims saugoti įrengimas. Darbai bus vykdomi palaipsniui. Pradžia balandžio mėnuo.

Pagrindinių TAIS CTADB serverių perkraustymas į Tier III reikalavimus atitinkantį duomenų centrą. TAIS CTADB avarinio atstatymo parengimo ir testavimo darbai. Atskiros duomenų saugyklos rezervinėms kopijoms saugoti įrengimas Asociacijos patalpose. Pertvarkius esamą infrastruktūrą mėnesinės išlaidos (naujas duomenų perdavimo taškas, aukštesnio saugumo lygio duomenų saugyklas) didėtų ~ 500 Eur.

3. Nuotolinio prisijungimo prie Asociacijos (įmonių) tinklo saugumo klausimų sprendimas. Darbai bus vykdomi palaipsniui. Pradžia gegužės mėnuo.

Dvigubos autorizacijos įrengimas jungiantis per VPN. Nuotolinio prisijungimo ribojimas. iTAIS saugumo padidinimas. Kiti darbai.

IV. Švietėjiška veikla:

1. Toliau bus tęsiamos saugaus eismo pamokos moksleiviams bei dalyvavimas radijo ir televizijos laidose, pasitelkiant daugiau įmonių specialistų.

2. Pasitelkiant įvairias žiniasklaidos priemones ir toliau skelbsime automobilininkams aktualią statistiką – kokie ir kokių automobilių gedimai, kokios tendencijos, įdomybės ir neeiliniai faktai.

Asociacijos valdyba